

Zasady informacyjno-promocyjne dla wielofunduszowego instrumentu Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność

Informowanie o otrzymaniu dofinansowania ze środków Unii Europejskiej jest obowiązkiem każdego beneficjenta Wspólnej Polityki Rolnej oraz polityki spójności. Zobowiązanie to wynika przede wszystkim z art. 50 rozporządzenia ogólnego nr 2021/1060 (wraz z zał. IX)¹ oraz z rozporządzeń 2022/129 i rozporządzenia 2024/194².

Wśród podstawowych obowiązków w tym zakresie powyższe regulacje wymieniają m.in.:

- a) zamieszczenie na oficjalnej stronie internetowej beneficjenta, jeżeli taka strona istnieje, i na jego stronach mediów społecznościowych, krótkiego opisu operacji, w tym jej celów i rezultatów, z podkreśleniem faktu otrzymania wsparcia finansowego z Unii,
- b) odpowiednie oznaczenie materiałów i dokumentów związanych z realizacją projektu przez zamieszczenie w widoczny sposób informacji, o otrzymaniu wsparcia z Unii, w dokumentach i materiałach związanych z komunikacją dotyczących wdrażania operacji, przeznaczonych dla opinii publicznej lub uczestników;
- c) odpowiednie oznaczenie miejsca realizacji projektu przez umieszczenie w miejscu dobrze widocznym dla ogółu co najmniej jednego plakatu o wymiarze minimum A3 lub podobnej wielkości elektronicznego wyświetlacza, na których znajdą się informacje o operacji z podkreśleniem faktu otrzymania wsparcia z Funduszy³.

Lokalne Grupy Działania (LGD), otrzymujące wsparcie na zarządzanie i wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (LSR) oraz na realizację projektów, są zobligowane do wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych. Wymogi w tym zakresie precyzuje podpisywana z samorządem województwa umowa o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (tzw. umowa ramowa), a także umowy o dofinansowanie projektów. Załącznikiem do umowy ramowej LGD jest Plan komunikacji ze społecznością lokalną. Ponadto instytucja zarządzająca programem regionalnym może

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej

² Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2022/129 z dnia 21 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące rodzajów interwencji w odniesieniu do nasion oleistych, bawełny i produktów ubocznych produkcji wina na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 oraz dotyczące wymogów w zakresie informowania, upowszechniania i widoczności informacji związanych ze wsparciem unijnym i planami strategicznymi WPR

Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2024/194 z dnia 8 stycznia 2024 r. w sprawie sprostowania niektórych wersji językowych rozporządzenia wykonawczego (UE) 2022/129 ustanawiającego przepisy dotyczące rodzajów interwencji w odniesieniu do nasion oleistych, bawełny i produktów ubocznych produkcji wina na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 oraz dotyczące wymogów w zakresie informowania, upowszechniania i widoczności informacji związanych ze wsparciem unijnym i planami strategicznymi WPR

³ W przypadku gdy beneficjent jest osobą fizyczną, zapewnia on w miarę możliwości dostępność stosownych informacji, z podkreśleniem faktu otrzymania wsparcia z Funduszy, w miejscu widocznym dla ogółu lub za pośrednictwem elektronicznego wyświetlacza.

określić standard minimum do planu komunikacji, którego przestrzegać muszą LGD realizujące instrument RLKS w tym programie.

Kluczowe dla realizacji działań informacyjnych i promocyjnych jest odpowiednie informowanie społeczeństwa o dofinansowaniu przez Unię Europejską operacji realizowanych w ramach wielofunduszowego RLKS, m.in. poprzez przestrzeganie zasad wskazanych w Księdze Tożsamości Wizualnej Funduszy Europejskich 2021-2027⁴ (Księga Tożsamości Wizualnej FE) albo z Księdze Wizualizacji Logo Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej⁵ (Księga Wizualizacji Logo PS WPR).⁶

Koszty ponoszone w związku z realizacją obowiązków informacyjnych i promocyjnych, są **kosztami kwalifikowalnymi**, o których zwrot beneficjent może się ubiegać, o ile zostaną jako takie określone w ramach danej interwencji i wskazane w odpowiednich dokumentach.

Obowiązki informacyjno-promocyjne LGD należy rozpatrywać w czterech kontekstach, wynikających z ról, które mogą one pełnić:

- 1) LGD jako podmiot zarządzający LSR i organizujący pracę LGD,
- 2) LGD jako beneficjent środków UE,
- 3) LGD jako podmiot odpowiedzialny za podpisywanie umów o powierzenie grantu i realizację projektów przez grantobiorców,
- 4) LGD jako podmiot odpowiedzialny za wybór operacji innych podmiotów.

1) Obowiązki informacyjne LGD jako podmiotu wdrażającego LSR

Szczegółowe obowiązki LGD, w tym w zakresie informacji i promocji działań LGD jako podmiotu wdrażającego LSR, wskazuje § 6 umowy ramowej. Umowa podkreśla przede wszystkim obowiązek:

- zapewnienia i utrzymania strony internetowej oraz jej aktualizowania o bieżące wydarzenia i informacje istotne z punktu widzenia realizacji LSR,
- zamieszczenia w biurze LGD tablicy informacyjnej dotyczącej realizacji LSR,
- oznaczenia w widoczny sposób wszystkich prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących realizacji LSR, wszystkich dokumentów i materiałów podawanych do publicznej wiadomości, a także produktów, sprzętu, pojazdów itp. powstałych lub zakupionych w związku z realizacją LSR,
- umieszczenia w dobrze widocznym miejscu dla ogółu społeczeństwa w miejscu realizacji LSR w zakresie jej animowania, przynajmniej jednego trwałego plakatu o wymiarze A3 lub podobnej wielkości elektronicznego wyświetlacza na temat LSR,

⁴ https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/111705/KTW_marki_FE_2021-2027.pdf

⁵ <https://www.gov.pl/attachment/05da6d8f-461f-4fde-ac68-ef425243c5e2>

⁶ Beneficjent wielofunduszowego instrumentu RLKS posługuje się w realizacji obowiązków informacyjno-promocyjnych w szczególności informacjami zawartymi w dedykowanym rozdziale Księgi Wizualizacji Logo Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

- udostępniania informacji o wsparciu z UE i LSR,
- publikowania harmonogramu realizacji planu komunikacji ze społecznością.

Ponadto, umowa ramowa w § 6 pkt 7 lit f) zobowiązuje LGD do przekazywania grantobiorcom i innym podmiotom uczestniczącym we wdrażaniu LSR informacji o wsparciu z UE i LSR, szczególnie poprzez odpowiednie oznakowanie prowadzonych działań. LGD, jako podmiot odpowiedzialny za wybór operacji w ramach LSR, jest zobowiązana do informowania wnioskodawców o obowiązkach informacyjnych i promocyjnych.

Kwalifikowalne są wszystkie wydatki LGD, ponoszone w związku z zarządzaniem LSR i animowaniem środowiska (tzw. koszty zarządzania i animacji – KZiA), w tym wydatki związane z realizacją działań informacyjno-promocyjnych, zgodnie z Planem komunikacji z lokalną społecznością, np. organizacją spotkań, kampanii informacyjnych, prowadzenia strony internetowej czy wydawania publikacji. Koszty działań informacyjnych i promocyjnych, jako elementów kosztów zarządzania LSR, mogą być ponoszone solidarnie przez wszystkie fundusze finansujące LSR.

W przypadku strony internetowej warto zwrócić uwagę na fakt, że o ile zapisy rozporządzeń unijnych nie obligują LGD do prowadzenia strony internetowej, dopuszczając pewną dowolność i zamienność w wykorzystywaniu tego narzędzia z mediami społecznościowymi w informowaniu o działaniach realizowanych w ramach LSR, o tyle takie zobowiązanie zostało na LGD nałożone na gruncie krajowym w umowie ramowej. Strona internetowa powinna spełniać standard WCAG 2.0 na poziomie AA, a publikowane treści powinny spełniać zasady prostego języka, czyli zrozumiałego dla większości odbiorców.

Jeżeli KZiA LGD są finansowane z więcej niż jednego funduszu lub w ramach więcej niż jednej umowy, LGD może poinformować o tym fakcie poprzez ulokowanie jednej trwałej tablicy informacyjnej umieszczonej w biurze LGD, zgodnej ze wzorem tablicy ujętym w Księdze Wizualizacji Logo PS WPR (podrozdział 2.2.2 Wzór tablicy umieszczonej w biurze lokalnej grupy działania (LGD) – wielofunduszowa LSR). Nie ma konieczności umieszczenia osobnych tablic dla każdego funduszu lub dla poszczególnych umów na ten cel.

Przy realizacji działań informacyjnych i promocyjnych LGD powinna zwracać szczególną uwagę na zapewnienie dostępności dla wszystkich członków społeczności lokalnej do działań i operacji finansowanych w ramach LSR.

2) Obowiązki LGD jako beneficjenta środków UE

LGD może być także beneficjentem środków UE, realizując projekty grantowe, własne lub dotyczące zarządzania LSR, wynikające ze strategii, i w tym przypadku obowiązują ją te same zasady co innych beneficjentów. Podstawowe obowiązki beneficjenta funduszy UE wskazuje art. 50 rozporządzenia ogólnego w odniesieniu do polityki spójności oraz rozporządzenie

2022/129, w odniesieniu do interwencji finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) Szczygółowe zobowiązania LGD jako beneficjenta, w zakresie realizacji obowiązków informacyjno-promocyjnych, wynikają z umowy o dofinansowanie/umowy o przyznanie pomocy.

IZ PR może podjąć decyzję o modyfikacji standardowych zapisów umów o dofinansowanie w zakresie oznakowania projektów i miejsca ich realizacji, w celu uniknięcia duplikacji oznakowań. W szczególności w tym celu można wykorzystać wzór tablicy informacyjnej, o którym mowa w pkt. 1), jako wspólnego nośnika informacji na temat realizacji przez LGD projektów współfinansowanych z kilku funduszy – rozwiązanie rekomendowane zwłaszcza dla projektów dotyczących zarządzania LSR. W przypadku gdy LGD realizuje operację własną, obowiązuje ją wynikający z umowy ramowej wymóg umieszczenia jej opisu na stronie internetowej lub na stronach mediów społecznościowych Grupy. wskazujących Wyszczególnienie w umowie ramowej obowiązku rzetelnego poinformowania o operacji własnej świadczy o szczególnej wadze zapewnienia przejrzystości i odpowiedniej komunikacji w przypadku tego typu projektu.

3) Obowiązki LGD jako podmiotu odpowiedzialnego za podpisywanie umów o powierzenie grantu i realizację projektów przez grantobiorców

W przypadku projektów grantowych zapewnienie realizacji obowiązków informacyjno-promocyjnych spoczywa na beneficjencie operacji grantowej, tj. na LGD. Należy pamiętać, że zasady wynikające z rozporządzenia ogólnego, uszczegółowione m.in. w *Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji*⁷, nie są bezpośrednio wiążące dla grantobiorcy. LGD musi zatem zapewnić grantobiorcom dostęp do informacji w zakresie prawidłowego oznaczania przez nich realizowanych projektów – w zależności od funduszu z którego finansowana jest operacja, wzory właściwych znaków umieszczone są w Księdze Tożsamości Wizualnej FE (dla funduszy polityki spójności) lub w Księdze Wizualizacji Logo PS WPR (w przypadku operacji finansowanych z WPR). LGD musi także zapewnić, aby materiały związane z komunikacją i widocznością funduszy UE w projektach realizowanych w ramach wielofunduszowych LSR, były udostępniane - również na poziomie grantobiorców - instytucjom i organom unijnym, na ich wnioski, oraz aby Unii udzielono licencji na korzystanie z takich materiałów⁸.

W związku z tym LGD powinna zobowiązać grantobiorcę (z wyłączeniem osób fizycznych) do wypełnienia obowiązków informacyjno-promocyjnych oraz wskazać szczegółowy ich zakres w odniesieniu do realizowanego przez niego projektu, w podpisywanej z grantobiorcą umowie o powierzenie grantu.

⁷ Dostępny na stronie: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-2021-2027/prawo-i-dokumenty/zasady-komunikacji-fe/>

⁸ Zgodnie z §6, pkt 7 lit g) umowy ramowej.

Jest to szczególnie istotne w przypadku ewentualnej kontroli, ponieważ nieprzestrzeganie przez grantobiorców obowiązków opisanych w umowie może skutkować pomniejszeniami na poziomie projektu grantowego.

W indywidualnych przypadkach, np. wdrażania projektów bardzo małych kwotowo, dopuszczalna jest realizacja obowiązków informacyjno-promocyjnych przez LGD, zamiast grantobiorcy, jeżeli powyższe zostało uzgodnione w umowie o powierzenie grantu.

LGD, jako podmiot odpowiedzialny za realizację projektu grantowego zobowiązana jest także do publikowania list grantobiorców wybranych do realizacji projektów w ramach operacji grantowej. W tym przypadku spoczywa zatem na niej obowiązek poinformowania grantobiorcy o tym, że objęcie dofinansowaniem UE jego inwestycji oznacza także umieszczenie jego danych w publikowanych wykazach operacji.

4) Obowiązki LGD odpowiedzialnego za wybór operacji innych podmiotów

LGD, jako podmiot odpowiedzialny za wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR przez wnioskodawców innych niż ona sama, przeprowadza nabór wniosków o dofinansowanie, następnie ocenia je, wybiera i ustala kwoty wsparcia, a finalnie wybrane wnioski przedstawia instytucji zarządzającej programem regionalnym, która weryfikuje kwalifikowalność projektów i podpisuje umowy o dofinansowanie z beneficjentami.

LGD, nie będąc stroną umowy o dofinansowanie projektów, jest zobowiązana jedynie do poinformowania wnioskodawców o fakcie umieszczenia ich danych na liście projektów wybranych do dofinansowania, w związku z jej publikacją na stronie internetowej⁹.

Natomiast uregulowanie obowiązków informacyjnych i promocyjnych, spoczywających na beneficjencie wsparcia, a także ich egzekwowanie, należy do właściwego samorządu województwa zarządzającego programem regionalnym, w podpisywanej z beneficjentem umowie o dofinansowanie projektu. W tym przypadku również samorząd województwa, musi poinformować wnioskodawców o umieszczeniu ich danych na publikowanych na stronie internetowej¹⁰ listach złożonych wniosków/projektów wybranych do dofinansowania.

Sankcje za niewywiązywanie się z obowiązków informacyjno-promocyjnych

W przypadku niewypełnienia obowiązków informacyjno-promocyjnych, bądź realizowania ich w niewystarczającym stopniu, beneficjentowi grożą pomniejszenia dofinansowania działań w ramach realizacji LSR. Różny jest poziom tych pomniejszeń w przypadku poszczególnych funduszy finansujących:

⁹ Rdz. VII.4.5. pkt.3, ppkt 2 oraz Wytycznych podstawowych w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

¹⁰ J.w - rdz. VII.5. pkt.1 oraz art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027

- w polityce spójności - w przypadku gdy operacja własna lub projekt grantowy realizowane są z polityki spójności, zgodnie z art. 50 ust. 3 rozporządzenia ogólnego 2021/1060 w przypadku gdy beneficjent (w odniesieniu do projektów własnych oraz projektu grantowego jest to LGD) nie wypełnia swoich obowiązków, lub wypełnia je nieprawidłowo, i nie zostały podjęte działania zaradcze, instytucja zarządzająca – przy zastosowaniu zasady proporcjonalności - stosuje środki polegające na anulowaniu do 3 % wsparcia z funduszy na daną operację;
- w WPR w przypadku niezrealizowania działań informacyjnych i promocyjnych zgodnie z przepisami załącznika III do rozporządzenia 2022/129, kwotę pomocy do wypłaty pomniejsza się o 1% tej kwoty. W przypadku niespełnienia w wymaganym okresie przez beneficjenta co najmniej jednego ze zobowiązań określonych w umowie o przyznaniu pomocy, w tym nieinformowania lub nierozpowszechniania informacji o pomocy otrzymanej z EFRROW – zwrotowi podlega kwota pomocy w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie wypełniono obowiązku, z tym, że nie więcej niż 1% wypłaconej kwoty.
- Dodatkową sankcją, wynikającą z zapisów § 11 pkt 2 lit. b) umowy ramowej jest pomniejszenie środków o 1% różnicy kwot, o których mowa w § 5 ust. 1 i ust. 2 tejże umowy (tj. alokacji na realizację LSR i środków na wdrażanie LSR z funduszy finansujących wdrażanie strategii), w przypadku gdy w danym roku LGD nie zrealizowała standardu minimum w planie komunikacji. Brak realizacji standardu należy rozumieć jako niezrealizowanie co najmniej jednego z jego elementów, przy czym samo opracowanie standardu nie jest obligatoryjne – sankcja obowiązuje zatem w regionach, w których zarząd województwa taki dokument opracował.

Szczegółowe stawki pomniejszeń znajdują się w *Wykazie pomniejszenia wartości dofinansowania projektu w zakresie obowiązków komunikacyjnych beneficjentów FE oraz w Wytycznych szczegółowych w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Zarządzanie LSR.*

Pomniejszenia finansowe za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie działań informacyjno-promocyjnych nakładane są według zasad stosowanych do funduszu, z którego sfinansowany został projekt, w którym zidentyfikowano nieprawidłowości.